

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

چگونه کسب و کارها پس از کووید-۱۹ قوی‌تر شوند؟

براساس نظرسنجی انجام شده توسط *PWC*

تهیه کننده: فروغ کریمی امیرکیاسر
مهر ۱۳۹۹

مدیران عامل مدل‌های کسب‌وکاری را در اولویت قرار می‌دهند که دیجیتالی و انعطاف‌پذیر باشند.

پرسش: از بین گزینه‌های زیر، سه مورد را انتخاب کرده و اولویت‌بندی کنید؛ بطوریکه اولویت اول به تغییر مدل کسب‌وکاری در بلندمدت اختصاص داشته باشد که به لحاظ سازگاری با روندهای ناشی از پاندمی کووید-۱۹، آن را در بالاترین اولویت قرار می‌دهید. "کسب و کار ما بعد از پاندمی کووید-۱۹، ... خواهد شد."

در نظرسنجی که از ۶۹۹ مدیرعامل در ماه‌های ژوئن و ژوئیه ۲۰۲۰ توسط PWC انجام شده، دیدگاه این افراد بر مدل‌های کسب و کار نوظهور و روندهای کلیدی ناشی از پاندمی کووید-۱۹ نشان داده شده است. نتایج نظرسنجی، روش‌های سازگاری مدیران عامل با این پاندمی را نشان می‌دهد.

در رابطه با پرسش اولویت‌های مدیران عامل، نتایج کلیدی زیر استخراج شده است:

مدیران عامل برای فعالیتهای دیجیتالی و مجازی بنگاه‌های خود بیشتر برنامه‌ریزی می‌کنند: آنها عملیات و فرآیندهای اصلی کسب و کار را دیجیتالی کرده و محصولات و خدمات دیجیتالی را توسعه می‌دهند.

مدیران عامل برنامه‌ریزی می‌کنند تا محیط کاری منعطف‌تر و با محوریت نیروی کار داشته باشند: آنها سهم کارکنان دورکار یا مشروط را افزایش داده و برنامه‌های سلامت، ایمنی و رفاه کارکنان را افزایش می‌دهند.

درصدی از پاسخ‌دهندگان

*کارکنان مشروط: contingent workers

**مدل دارایی سبک (Asset light model) یک مدل تجاری است که در آن یک کسب و کار، دارایی‌های سرمایه‌ای کمتری نسبت به ارزش عملیاتی خود دارا است.

دور کاری و اتوماسیون (خودکارسازی) کسب و کارها ادامه خواهند داشت.

پرسش: پیش‌بینی‌های متعددی در مورد اینکه محیط اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و کسب و کار پس از کووید-۱۹ چگونه خواهد بود، وجود دارد. در زیر فهرستی از روندهایی که در حال تغییر است یا در نتیجه اثر مستقیم کووید-۱۹ تغییر یافته، نمایش داده شده است. برای هر روند، نظر خود را در مورد اینکه آیا این روند پس از کووید-۱۹ موقتی خواهد بود یا نه! مشخص کنید.

تغییر موقت ■ بدون تغییر ■ ادامه تغییر (پس از پاندمی کووید-۱۹) ■

درصدی از پاسخ‌دهندگان

در روزهای نخست پاندمی، بسیاری از رهبران به سرعت متوجه شدند که قابلیت‌های دیجیتالی شرکت‌شان، توانایی آنها را برای سازگاری با شرایط در حال تغییر مشخص می‌کند. این آگاهی، سرعت تصویب طرح‌های دیجیتالی‌سازی را، هم در میان کارکنان و هم در میان مشتریان، افزایش داده است.

براساس نظرسنجی انجام شده، ۷۸ درصد مدیران عامل انتظار دارند پس از کووید-۱۹، دورکاری ادامه یابد و ۲۱ درصد آنها پیش‌بینی کرده‌اند این تغییر موقت خواهد بود.

همچنین، ۷۶ درصد مدیران عامل براین باورند که اتوماسیون پس از کووید-۱۹ تداوم می‌یابد.

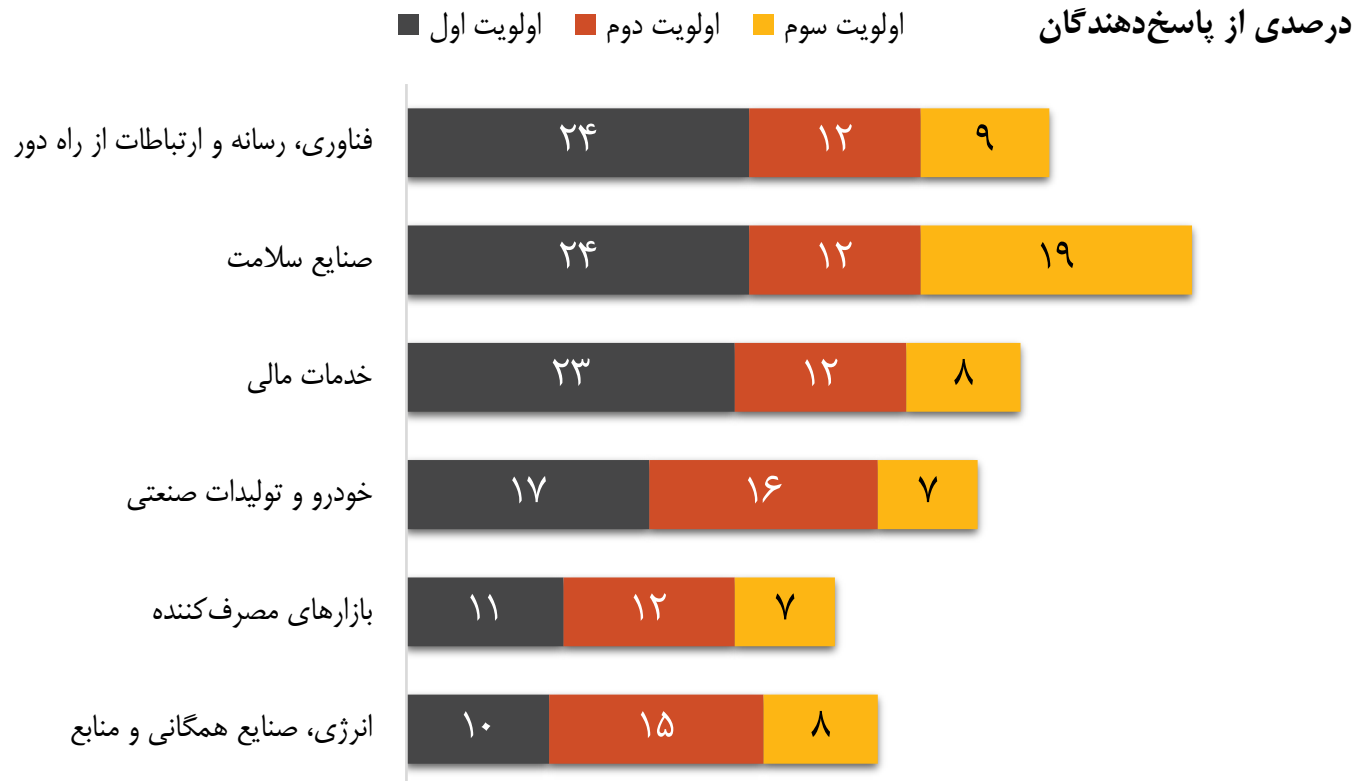
**اقتصاد گیگ به بخشی از بازار کار اشاره می‌کند که بر شغل‌های کوتاه‌مدت/موقت و قراردادهای متمرکز می‌شود. در اقتصاد گیگ، افراد اغلب دارای مشاغل موقت و انعطاف‌پذیر هستند و می‌توانند بیش از یک شغل داشته باشند.

***در مدل کسب و کار با ارتباط فیزیکی کم به حداقل مداخله انسانی در فروش یک محصول و ارائه خدمات نیاز است. این مدل یکی از انواع مدل‌های کسب و کار است که به دلیل عدم نیاز به نیروی کار زیاد، هزینه‌های کمی دارد. البته ایجاد اعتماد در این مدل کاری سخت و زمان‌بر است.

مدیرعاملان در بخش بهداشت و فناوری، بیشتر از سایرین، مدل کسب و کار مجازی را در اولویت قرار می‌دهند.

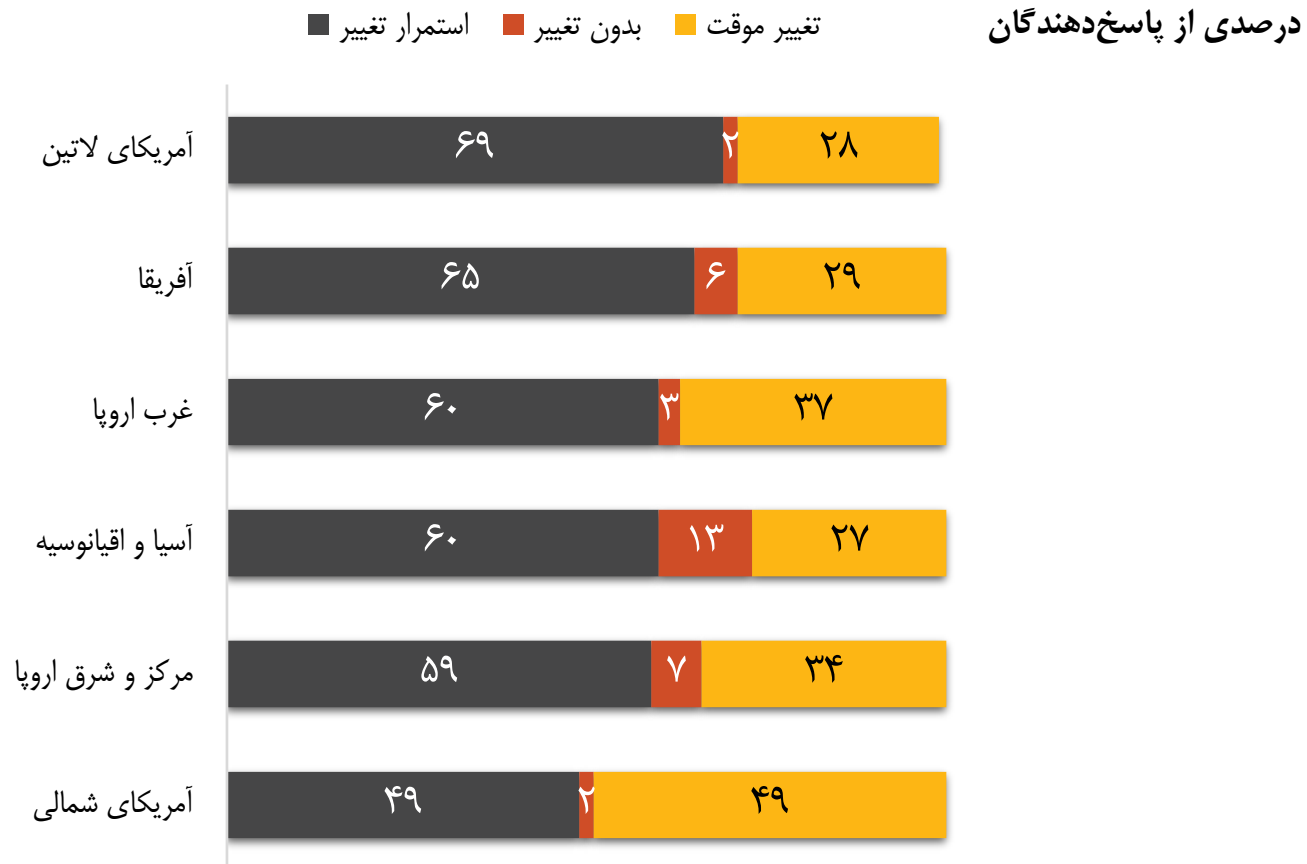
پرسش: پس از پاندمی کووید-۱۹، با افزودن محصولات و خدمات دیجیتالی، مدل کسب و کار مجازی تر خواهد شد (درصد پاسخ‌دهندگانی که مدل‌های کسب و کار مجازی را جزو یکی از سه اولویت اصلی خود قرار دادند)

در میان تمامی مدیرانی که در نظرسنجی شرکت کرده‌اند، آنهایی که در بخش «سلامت» فعالیت دارند، بیشتر از سایرین، مدل‌های کسب و کار دیجیتالی را در سه اولویت نخست خود قرار داده‌اند. حدود ۲۴ درصد آنها این مدل کسب و کار را در اولویت نخست، ۱۲ درصد در اولویت دوم و ۱۹ درصد در اولویت سوم خود قرار داده‌اند. درصد بالایی از مدیران عاملی که در بخش «فناوری، رسانه و ارتباطات از راه دور» مشغول‌اند نیز مدل کسب و کار مجازی را در اولویت قرار داده‌اند که به ترتیب ۲۴ درصد آنها این مدل را در اولویت نخست، ۱۲ درصد در اولویت دوم و ۹ درصد در اولویت سوم قرار داده‌اند.

در بیشتر مناطق، مدیران عامل انتظار دارند محیط‌های کاری با تراکم پایین به عنوان یک تغییر پایدار باقی بماند.

پرسش: تغییر از محیط‌های کاری پرتراکم به سمت محیط‌های کاری با تراکم پایین یکی از موارد زیر خواهد بود.

در بیشتر مناطق، مدیران عامل انتظار دارند محیط‌های کاری با تراکم پایین به عنوان یک تغییر پایدار باقی بماند. سهم پاسخ‌دهندگانی که بر این باورند که این تغییر پس از کووید-۱۹ نیز ادامه یابد در آمریکای لاتین بیشتر از سایر مناطق بوده است. ۶۹ درصد مدیران عامل در آمریکای لاتین، ۶۵ درصد در آفریقا و ۶۰ درصد در غرب اروپا اعتقاد دارند این تغییر پایدار خواهد ماند. این در حالی است که در آمریکای شمالی، ۴۹ درصد پاسخ‌دهندگان باوردارند این تغییر موقت است.